

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajateljju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 25. avgusta 1883.

Št. 16.

Ni sicer veliko, pa je vendar nekaj.

Krajni šolski svet v Šent-Jakobu pri Rožece se že več časa poganja, dela in prosi za to, naj se v tamošnji šoli skoz vse razrede podučuje v maternem, slovenskem jeziku, v zadnjih razredih naj se pa tudi nemški jezik uči po več ur na teden kot učni predmet.

Že je leto minulo, kar od njegove prošnje in pritožbe ni bilo ne duha ne sluha, — kar pred nekimi tedni dojde iz Celovca krajnemu šolskemu совету ta-le odlok:

št. 2879/ dež. šolsk. sov.

Da se določbe našega odloka od 7. februarja 1872 št. 2362 de 1871 nadalje izpeljejo, spozna dež. šol. svet za dobro, zankazati to-le:

1. Na ljudske šoli v Št. Jakopu v Rožnej dolini ima se v prvih štirih letnih stopinjah podučevati v slovenskem jeziku; razumi pa se samo od sebe, da se sme slovenščina tudi v višjih letnih stopinjah poklicati na pomoč, kjer je to potrebno, da se učencem predpisana učna tvarina razumljivo razloži.

Dosedaj veljavne določbe zastran naučenja nemškega jezika ostanejo v veljavi tudi znanprej.

2. S početkom prihodnjega šolskega leta se ima v drugem razredu omenjene ljudske šole namesto dosedanjega čisto nemškega berila odslej slovensko-nemško berilo vpeljati. O tej zadevi naj c. k. okrajni šolski svet o svojem času sem-le sporoči svoj nasvet.

3. Krajnemu šolskemu совету v Št. Jakopu naj se naznani, ako je njegova volja in želja, da se v višjih razredih nekaj ur na teden odloči za poduk v slovenščini, da se deželni šolski svet ne bo obotavljal, tej želji ustreči, kakor je to že prej obljubil.

Naj se sem-le sporoči, kako se je ta ukaz izvršil.

C. k. deželni šolski svet v Celovcu dne 7. junija 1883.

Za predsednika

Chorinski l. r.

Ni sicer veliko, kar ta odlok dovoljuje, pa je vsaj nekaj! Ni nam znano, ali je ta odlok že odgovor na prošnje in pritožbe krajn. šol. sveta v Šent-Jakopu; — ni nam znano, kaj bode imenovani šol. svet zastran odloka počel in storil; — ni nam znano, ali s tem odlokom začenjajo v življenje stopati imenitne besede, ktere je predsednik deželnega šolskega sveta, preč. gosp. baron Schmid-Zabierow 12. oktobra 1882 v deželnem zboru go-

voril in rekel: „Slišal sem, da ljudje hočejo, da njih otroci znajo slovensko moliti, brati in pisati. To tirjati spoznam jes za popolnoma opravičeno in dež. šol. svet bode resnično na to gledal, da se to tudi spolnuje“; — ni nam znano, ali se bode ta odlok naznanil tudi vsem unim šolam, kjer se v cerkvi božja beseda oznanuje v slovenskem jeziku. Vse to ni nam znano, to pa vemo, — to nam kaže in priča zgorej omenjeni visoki odlok —, da so naše tako imenovane slovensko-nemške šole skoraj čisto le nemške, v kterih se otroci večji del podučujejo le v nemškem jeziku in razun abednika nobenih slovenskih bukev nimajo; — to vemo iz pritožb, ki se nam sporočajo od vseh krajev ustmeno in pismeno, da se v dozdanih slovensko-nemških šolah ne naučijo slovensko moliti, brati in pisati; — to vemo, da slovenski starši s sedanjimi šolami, ktere jim nakladajo toliko in tako težkih bremen, niso zadovoljni in da bojo prosili, iskali in trkali po vseh postavnih potih, da si pridobijo v resnici slovensko-nemške ali prav za prav slovenske šole, v kterih se bojo njih otroci — kakor se godi po vesoljnem svetu — podučevali v maternem, slovenskem jeziku, zraven pa učili nemškega jezika. Bog nam daj skorej takih šol!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Vetrinjske okolice. (Ljudska veselica.) V nedeljo — 5. avgusta — je bila velika merenda ali „Volksfest“ v Vetrinji. Mikalo me je iti tje gledat. Ta „Volksfest“ si je oblekel prelepo ime „za uboge“, prav za prav pa je bilo le nemško-liberalno maslo. Prvak odbora, ki je to merendo snoval in vodil, je bil znani gosp. Seebacher, ki sam sebe imenuje in podpisuje nemško-liberalnega Slovenca. V Vetrinji je tudi tovarna ali fabrika žlahtne Morove družine, izmed ktere gosp. Leopold žl. Moro v državnem in deželnem zboru veliko govori o slovenskih zadevah. Ni čudo torej, da je tisto nedeljo k Vetrinjskej veselici prihrula vsa domača in tuja nemško-liberalna truma iz Celovca, Krive Vrbe, Porač, Vrbe, Otoka in Majrovnika. Tudi nekaj kmečkih ljudi je bilo videti, pa največ meščanov in tujecev. Bilo je vseh vkup blizu 4000 ljudi. Prostor za to veselico je bil stari zverinski vert kneza Liechtensteina. Tukaj se je igralo, pelo, plesalo in pilo: vse je bilo židane volje. Najbolj pa je dopadla kmečka ženitvina, ktera se je igrala v starej obleki in po starih šegah pa — v nemškem jeziku. Kako so kmečki ljudje okoli Vetrinja govorili pred 70—80 leti? Slovenci, ki so

to staro ženitvino igrali, še zdaj ne znajo prav in gladko po nemško govoriti; zato se je marsikteremu pri nemškem govoru večkrat jezik zavozljal in spodtikal. Tako Slovenci sami sebe po sili v Nemce prestvarjajo in pačijo, akoravno doma s svojo družino vse po slovensko marnovajo. Nemci in nemškutarji potlej pa lahko po svetu trobijo, da je po Koroškem vse že nemško. Denarja se je nabralo 740 gl., od katerih ostane za uboge 500 gl. V Vetrinji ima knez Liechtenstein svoje posestvo in žl. Morova družina svojo tovarno. Nikdo ne bi bil mislil, da je v Vetrinji taka potreba in reva, da morajo Vetrinjskim ubogim ljudje od vseh vetrov na pomoč priti.

Iz Kotmirske občine. (Celjski lisjak; cerkveno petje; blažena trojica.) „Mir“ je že povedal, da je v Kotmarivesi nek občinski svetovalec, ki si je naročil „Celjskega lisjaka“. Zdaj Vam morem novico naznaniti, da se nekemu gospodu pošilja 5 iztisov tega lista, pa menda — zastonj. Ta list piše v našem slovenskem jeziku, pa zasramuje in grdi vse, kar je nam Slovincem sveto in ljubo. Če hočete, Vam naznamim imena vseh tistih, ki tega volka v ovčjej obleki puščajo pod svojo streho. To več škoduje kot ogenj v strehi. — Zastran petja v cerkvi je bilo nekaj pri nas prav žalostno, zdaj pa je spet prav lepo in veselo: orgle in pevci spet prav mило pojó in ljudi spodbujajo k pobožnej molitvi. V 11. številki je „Mir“ omenil neko blaženo trojico in dopis tako zasakal, kakor da bi tisti trije imenovani možje bili najboljši slovenski rodoljubi. Ne vem, kako da je dopisovalec „iz Kotmirske okolice“ to mogel pisati: Vse je ravno narobe; imenovana trojica si najbolj prizadeva, da bi se med nami zatrosil in razširil nemško-liberalni duh. —

Iz Lipe pri Vrbi. (Primicija; toča.) Kam so prišle primicije? Pred kakimi 20—30 leti smo jih po dolini imeli po 10—15, včasih v enej fari po 3—4, sedaj pa mine več let, da po celej dolini ni nobene. Tudi letos ni nobene. Delavcev v vinogradu Gospodovem zmenjuje! V Tmaravesi — podružnici Lipovske fare — smo doživeli redko veselje, da so č. g. Štefan Lasnik v cerkvi svoje rojstne vesi peli prvo sv. mešo. Vreme je bilo prav lepo, ljudi tudi od daljnih krajev, da se je vse trlo; zato se je vse opravljalo zunaj cerkve pod milim nebom. Pridigali so fajmošter Šent-Vidški v Podjunskej dolini č. g. Peterman Jož., ki so tudi v Lipi rojeni. Pridiga je bila izvrstna in je segala do živega; djali so gosp. primicijantu: „Delaj, trpi in moli kakor Kristus!“ Po pridigi je bila velika sv. meša in po sv. meši so gospod primicijant dajali po navadi sv. žegen ali blagoslov. Čestitljivo mesto duhovnih staršev sta sprejela: č. g. Ulbing, župan in krčmar na Dholici in č. gospa Heber, mutarica v Rožee. Bog jima vse povrni! — Pri obedu je bilo vse židane volje: godci so godli, možnarji so pokali, pevci so prepevali slovenske in nemške pesmi, tudi prav lepih, smešnih in muhastih zdravic ni menjalo, s kterimi se je č. g. gostom napivljalo. Bog živi gosp. primicijanta in vse ljube goste! — Četertek — 16. avgusta — smo doživeli tako hudo nevihto, da smo mislili, da pride sodnji dan. Vihar in toča sta v Lipi napravila nekaj, tam v Št. Jakopu proti Podgorjanam, pa veliko škode. Bog nas obvaruj!

Iz slov. Plajberga. (Kmečke in gosposke kozice.) Nekdo, ki ima „Volkstimme“, mi je pravil, da je bral: Ktere kozice več škodujejo, kmečke ali gosposke, in ktere bi se imele bolj varovati? Mi in tudi drugi kmetje, ki živimo vsred ali zraven gore, na to vprašanje vemo najlažje in najbolj odgovoriti. Vsakdo izmed nas in tudi vsak drug izveden mož dobro ve, da kmečka koza po gojzdu le samo tedaj škodo nareja, ako se vigredi prezgodaj, preden je trava in zelenje iz zemlje zrastlo, v gojzd na pašo spušča; le tedaj se loti nasajenih, mladih drevesc, druge male pa jih še povoha ne. — Gosposke kozice, to je: srne ali reheljni, divje kozice ali gamsi in jeleni hodijo, se pasejo in valjajo po naših travnikih, senožetih in po žitu, da nam bournim posestnikom napravljajo veliko, veliko škodo. Res je, da nam je obljubljena odškodnina; — pa kdo hodi rad tožit, kdo dela rad dolge pote in koliko pa dobi odškodnine? — Marsikteri kmetič, ki ima veliko družino pa majheno posestvo, preživlja sebe in svoje s tim, da si pripravi kako kozo k hiši, brez gosposkih koz bi pa svet menda lahko shajal. Zatorej se mi kmetje res čudimo, kako morejo naši gg. poslanci v deželnem zboru zoper kmečke kozice tako oistre postave narejati, gosposke pa tako v varstvo jemati. Kdor kmečko kozo v vigredi prezgodaj v gojzdu najde, naj jo slobodno pri priči ustrelj, — druge male pa prosimo za usmiljenje!

Podklošter. (Velika nesreča.) Podklošter je zadela velika nesreča. Pogorelo je 16. t. m. zjutraj zgodaj 13 hiš z dotičnimi poslopji vred, med temi tudi veliki in stari klošter, kosarna, pošta i. d. Farna cerkev je ohranjena, pa lahko more reči o sebi: „Sredi ognja nisem zgorela.“ Naj mi bode dovoljeno, podati tu kratke črtice o starem kloštru, ker se menda njegova osoda dopolnuje. Ko se je Otto sveti, 13. maja 1106 v Rimu v škofa Bambergskega posvečen, vračal na Bavarsko, prišel je skoz naše kraje in je leto potem nakupil stari grad v Podkloštru, ki je že stal in leta 1111 poslal sem mnihe benediktince iz št. Mihaelsberga pri Bambergu. Od tega časa naprej bila je tukaj benediktinska opatija. Bilo je 41 opatov. Imel je klošter dobre pa tudi zlo hude čase, posebno ko so se počele v 16. stoletji verske homatije. Za cesarja Jožefa II. l. 1784 bil je klošter razpuščen in grad s posestvom vred je pripadel koroški verski zalogi ali religionsfondu. V kloštru so se prirédili razni uradi, sodnija, davkarija in farovž. Stoletje se dopolnuje, odkar je nehal klošter in zdaj je silni požar vkončal obširno poslopje ter ga spremenil menda za vselej v podertino. Kje so vitezi ošabni, ki so tukaj prebivali? Kje pobožni mnihi, ki so na tem mestu molili? Kam je vsa posvetna oblast, ki je tu gospodovala? Časa sila je vkončala in razdjala vse; vse mine! Pomoč za uboge pogorelee dohaja od vseh strani. Mil. knezoškof so poslali 100 gld., belaska hranilnica je podarila 200 gld. gospoda iz belaskih toplje je podelila 101 gold. Danes so nas obiskali gosp. c. k. deželni predsednik ter so prinesli seboj od Celovške hranilnice lepo darilo, 500 gold. Gosp. deželni predsednik so najprej pogoreli klošter na vse strani ogledali in po vsem natanjko popraševali. Kar so visoki gospod rekli o naših šolskih razmerah, dopadlo je pisaveu tega prav dobro. Povdarjali so, da bi se imeli slovenski otroci,

kateri so tukaj v veliki veličini, vsaj v prvem razredu učiti slovensko brati in pisati, kar se pa zdaj ne zgodi. Tudi so se močno čudili, ko so slišali, da se tukaj pred šolo in po šoli ne opravljajo molitev zato, ker je med 251 učenci 19 protestantov in so večkrat rekli, da protestanti ravno tako kakor katoličani potrebujejo molitve in da se mora strogo na to gledati, da se otroci verno in kerščansko izreajo. Hvala za lepe besede! Kar se mene tiče, sem se jako čudil in sem stermel, da so naše šolske zadeve tako malo znane pri najvišji deželjski šolski oblasti, ter sem se namenil posebno spomenico poslati deželskemu šolskemu совету in razložiti vse razmere na drobno in natančno, da bo v stanu, če je blage volje, kar ni prav, po pravici prenameniti. Od tukaj so se podali gosp. deželjski predsednik čez Koren v Kranjsko vas, da si ogledajo cesto čez Koren in se odpeljejo popoldne čez Terbiž spet v Celovec.

Iz Šent-Jakopa pri Rožecu. (Ogenj; toča; drvarji.) Romarska ves — Podgorjani — je bila v velikej nevarnosti. Po noči — ni še dolgo — so zagledali neki ponočevalci, da se pri „Hapeji“ izpod mosta v skedenj vedno kadi. Ko tje priletijo, najdejo pod mostom že vse v ognju, da komej pogasijo. Vsa ves bi bila lehko pogorela. — 16. avgusta so se čez Turje prevlekli črni oblaki; navstal je hud vihar, vsula se je toča in napravila posebno v Šent-Jakopu na turšici in hajdi veliko škodo. — Kaka se domačinom godi. Alpinsko-montansko društvo je svoje lesovje prodalo nekemu Lahu; ta je pa vse domače drvarje pognal in poklical same lahove. Se ve da je zavoljo tega velika nevolja.

Iz Sveč. (Cesarjev god; šolske zadeve.) Rojstni dan presvitlega cesarja Franc-Jozefa smo praznovali 19. avgusta v nedeljo. Bila je velika sv. meša, po sv. meši smo peli: „Bog tebe hvalimo“ in cesarsko pesem. Po popoldanski božji službi je bila pripravljena za šolske otroke šolska veselica. Med godbo, petjem in streljanjem so iz šolske hiše otroci marširali k „Žavniku v Krajah“. Tam na prijaznem in lepo okinčanem travniku je bil pripravljen prostor za to veselico. Najprej so otroci zapeli cesarsko pesem prav navdušeno in lepo; za to so prišle na vrsto še druge znane pesmi, kratkočasne igre za smeh, tudi za dobitke, za malo južino so otroci dobili jesti in piti, po vrhu pa še tudi kave. Vse — tudi odrasčeni so bili židane volje in ob mraku so se otroci spet vsi skupaj veselo in redno podali na dom. Vse je bilo, kakor se samo od sebe zastopi, po domače, po slovensko! — Novi gosp. učitelj so napravili tudi na šolskem vrtu „drevesnico“, v katerih že lepo raste kakih 4—5000 drevesc; sčasoma bojo otroke tudi učili sadjoreje. Pri nas je svet pripraven za sadje in lahko bi si ljudje s sadjem pridobili veliko dnarja, ktere ga živo potrebujemo. — Bili so pri nas tudi šolski nadzornik gosp. Prešern in so šolo preiskovali. Otroci so doma pripovedovali, da so tobart le odrasčene šolarje po nemško popraševali in nemškim prašanjem pristavili tudi slovensko, da so šolarji ložej zastopili in bolj znali; menjšje otroke pa so le samo slovensko popraševali. Pravili so otroci, da tobart pri preskušnji niso se tako bali in so ložej odgovarjali. Domača, materna beseda pač k sercu gre.

Z Bistrice v Rožnej dolini. (Zrela deklica;

nesreča.) Še ni 14 dni, kar smo pri nas nekaj doživeli, česar bi si človek v misel ne vzel. Neka 15letna deklica je po noči pri Otrobu na Mačab iz hleva kravo vkradla, jo po cesti proti Celovci gnala, pa že na potu gredé pri Petrovcu za 50 gl. prodala nekemu Rožanu, ki s kravami baranta. Ta je pa kravo v Celovcu na živinskem trgu prodal. Gnala se je krava proti Št. Vidu, kjer so jo spet vjeli in posestniku nazaj prignali. Žandarmerija je zgrabila mlado tatico in jo gnala v Borovlje k sodnji. Kam smo prišli, da se mlado dekle kaj takega loti: Kar misli kropiva postati, zgodej žge. Res zrela dekle! — Nekaj dni potem, ko je pevsko društvo „Alpenrose“ v Borovljah svoje bandero razgrnilo, bil sem po svojih opravilih v Borovljah. Tam sem slišal pripovedovati, da se je pri tistej nemško-liberalnej svečanosti zgodila pri streljanju nesreča. Nek odrasčen fant si je menda v medočji tako osmodil, da se je bati za njegove oči. Liberalni nemškutarji o tem molčijo kakor miš. Ako bi se bila ta nesreča zgodila pri kakem cerkvenem opravilu — no! to bi bil strašen ropot in vihar po časnikih. Tako je pa vse druga. To so tički! — Že večkrat smo tožili čez to, da se v fužinah tudi po nedeljah in praznikih dela. Menda na sv. večer pred Veliko Gospojnico so v balosu delali daleč v noč. Proti jutru se je pa tam vnelo podstrešje in balos bi bil pogorel, ako bi nek sosed, ki je krave past gnal, ne bil ognja in dima zagledal in vpiti jel in še ravno ob pravem času pomoč ne bila prišla.

Iz Črne. (Tretja nevihta.) V poslednjem številki je „Mir“ pravil od dveh neviht, ki ste bili v Črni. Prvo nevihto je napravila huda burja, drugo pa „nemški šulferajn“, ki se je v Črni osnoval. Kdo bi si bil v misel vzel, da bode tako hitro nastala še tretja nevihta. 10. avgusta se je „Mir“ po pošti odposlal v Črno in 11. avgusta je že zagromelo v Črni, tako da se je vredništvo „Mirovo“ še 13. avgusta treslo kot šiba ob vodi. Kaj pa se je zgodilo? Začasni učitelj v Črni, gosp. Hriberschek Peter, je prijel za pero in nam poslal ta le popravek:

Ich ersuche um Aufnahme folgender Berichtigung der Zusehrift „aus Schwarzenbach“ in Nr. 15 Ihrer Zeitschrift vom 10. aug. 1883.

1. Wurde niemand gefangen oder gezwungen Mitglied des „deutschen Schulvereines“ zu werden, sondern nur eingeladen, nachdem viele Schwarzenbacher den Wunsch äusserten eine Ortsgruppe desselben daselbst zu bilden.

2. Wurde jedermann vor dem Beitritte über den Zweck dieses Vereines nach den Statuten desselben aufgeklärt.

Bei Verweigerung dieser Berichtigung bin ich genöthigt, die löbliche Centralleitung des „deutschen Schulvereines“ gegen solche Unwahrheiten um Hilfe anzurufen.

Pustili smo g. Hriberscheku besedo, zdaj pa hočemo še mi namesto desetih le eno samo reči. Pustimo zdaj iz oči, kako se nabirajo udje za nemški schulverein med Slovenci; pa čudimo se vam, g. Hriberschek, da pošljete slovenskemu listu popravek v nemškem jeziku. Saj ste vendar v Plešivcu na Štajerskem doma, in če ste prav zdaj postali „Obmann der Ortsgruppe Schwarzenbach des deutschen Schulvereines“, vendar ni verjeti, da ste svoj materni jezik že čisto pozabili,

tem menj, ker podučujete v Črni slovenske otroke, česar bi ne mogli brez znanja slovenskega jezika.

Iz Kazaz pri Plibrci. (Dve veseli novici.) Nas gosp. fajmošter so prava reva in sirota; še le 49 let stari, vendar že več let boleha. Akoravno jih huda skrivnina lomi, vendar svoje dolžnosti v cerkvi in šoli zvesto opravljajo. Našli so menda zdaj pravo zdravilo, in se počutijo boljši in močnejši. Bog jim daj popolnoma zdravje in jih nam še dolgo ohrani. Bojimo se, da bi, ako gosp. Čepič-a zgubimo, nobenega duhovnika več ne dobili. Duhovnikov vedno več zmanjkuje in vedno več je praznih far. Bog nam pošlji delavcev v svoj vinograd! — Zastran šole smo se mi že večkrat pritoževali; tudi pri nas se je veliko preveč ponemčevalo, da so otroci čisto zaostajali, da niso znali ne slovensko ne nemško. Na našo poslednjo pritožbo so prišli iz Velikovca, poslani od okrajnega sveta, gosp. dekan Šluet. Ti so se sami prepričali, da otroci še katekizem težko beró, da se slovenščina preveč zanemarija; ravno to so tudi sporočili v Celovec deželnemu šolskemu совету. Sedajni gosp. učitelj Rataj je vse hvale vreden in se zvesto trudi na vse strani. On najbolj, kolikor po postavi zamore, gleda in skerbi za poduk v domačem jeziku, in on zna tudi svoje šolarje v lepem miru in redu obdržati. Ako ravno je šola v farovžu, vendar je vse tako tiho, da človek skoraj ne verjame, da je pod to streho tudi šola.

Od koroške Drave. (Petindvajsetletnica v Braslovčah.) Bilo je 1. avgusta leta 1858, ko postavijo prečastiti gospod Franc Kosar, tedaj duhovski oče (špiritual) v Št. Andražu enajstero čverstih mladenčev pred nikdar pozabljenega knezoškofa Antona Martina, naj Njih milost svoje škofove roke na-nje položijo in jih v mešnike posvetijo. Sedmero bogoslovcev bilo je iz Laboške, čvertero pa iz Koroške škofije. Minulo je tega že 25 let in bilo je spet 1. avgusta, ko pripeljejo ravno tisti in še zmiraj toliko ljubljene duhovski oče, sedaj preuzvišeni korar v Mariboru, peščico že precej ostarelih duhovnov, in jih postavijo ne pred kakšnega škofa, ampak pred podobo nebeške Kraljice, ki je patrona Braslovške cerkve. Ker so bili štirje srebernomešniki zadržani priti, trije pa so že pomerli, so se k lepejši slovesnosti zbrali vsaj štirje, in scer dva iz laboške, dva pa iz koroške škofije, da se vpričo svojega nekdanjega dobrega očeta, navzočih 16 duhovnikov iz okolice in vpričo številne množice Bogu zahvalijo za vse jim v letih trudapolnega delovanja podeljene milosti, ponovijo „zavezo stare bratovsko“, molijo in darujejo pa tudi za rajne sošolce, ki so bili blage duše, ki ako so že pri Bogu, gotovo tudi prosijo za nje, ki so se jih 1. avgusta tužnega serca spominjali. So pa že na večer poprej verli Braslovčani ljubljene svojega dekana in njih tovarše z močnim streljanjem pozdravljali, so pa tudi na slovesni dan Braslovški izurjeni muzikaši vesele poskočnice navijali, da je vse cinglalo, in junaški Savinski fantje so izverstno terjancili (na zvone nabijali) v visokem turnu, ki je bil s cesarskimi in slovenskimi zastavami okinčan. Pred cerkvijo je stal slavalok s primernimi napisi, drugi pa pred farovžem. Ob 7 uri zjutraj vije se slovesna procesija v prelepo okinčano cerkev. In ko se cerkev v vsih prostorih napolni, stopijo

na leco slavni pridigar gospod korar Kosar, in govorijo na podlagi Davidovega 115. psalma dobro uro tako ginjaivo in izverstno, da so igrane svitle solzice do malega v slehernem očesu. Vse jih zvesto posluša in nisem našel šolarskih otrok in njih učiteljev, ki bi tako zvesto božjo besedo poslušali, kakor ravno v Braslovčah. Božji blagoslov nad njimi! Ko slavni govornik skončajo, slišal sem ljudi rekati: „Oh škoda, da so že prenehali!“ Po pridigi bila je slovesna sv. meša s „Te Deum“, pri kateri so gospodu dekanu stregli njih trije sošolci, pevci in pevinke pa so pod vodstvom gospoda Antona ondodnega kaplana po Cecilijanskih napevih tako izurjeno in lepoglasno prepevali, da bi se človek od samega veselja razjokal. Kmalu po veliki meši pele so se bilje in črna sv. maša za rajnega knezoškofa Antona Martina in pomerle tri sošolce. Po končani cerkveni slovesnosti prišli so g. dekanu častitat zastopniki fare in srenje, njih duhovščina, ktera jim dragocen spomin izroči, gospodje uradniki iz Vranskega, učitelji in vrli „sokolci“ s svojo godbo in zastavo. Ti slednji slovenski korenjaki so se mojemu nemškemu tovaršu še posebno dopadli. Izporočili so gospodu dekanu in tovarišem svoja najtoplejša voščila ne samo milostljivi knezoškof Jakob Maksimilijan, stolni prošt in ves preuzvišeni kapitel Mariborski, ampak tudi iz Koroškega milostljivi gospod Avguštin Duda, opat v Št. Pavlju, ljubljene nekdanji naš profesor, preč. g. knezoškofijski svetovalec Mat. Šerbičelj in drugi. Hvala, priserčna hvala vsem! Braslovški gospod dekan, ki so nam napravili toliko duhovnega veselja, so tudi skerbili za želodec svojih sobratov z gostoljubno obilnostjo. Verstila se je pri obloženi mizi zdravica za zdravico. Spomini na blažena leta našega seminarskega življenja so oživeli, in vsi smo se čutili za 25 let mlajše, dasitudi že nosimo osivele ali plešaste glave. Res vsi, vsi smo se postarali, le serce je še mlado ostalo, serce, ktero ljubiti vé, ljubiti brate svoje! V bratski družbi pri veselih pesmah minule so nam ure kakor minute, in približal se je čas britke ločitve. Jes, ki to pišem, bi želel, naj bi bil naš dobri Jaka vsaj za to leto kralj Asver, od katerega pravi sv. pismo, da je svojim prijateljem gostijo napravil, ki je trajala 180 dni, mi dva Korošca pa, naj bi bila Asverova gosta! Vendar preden se ločimo in se morebiti ne vidimo več v tem življenju, zapojemo še enkrat kakor pred 25 leti s svojim škofom, tako tudi zdaj s svojim ljubljenim nekdanjim duhovskim očetom prelepo pesem: „O sanctissima, o piisima, dulcis virgo Maria!“ Mariji nebeški Kraljici v čast, v ktere materno serce so nas o našem mešnikovem posvečevanju mili naš škof, in ravno tako tudi sedaj naš nekdanji duhovski oče izročili. Živili! Živili mili duhovski bratje Štajerski! Živili vrli Braslovčani!

Iz Ljubljane. (Kako svitli cesar spoštujejo slovenski jezik in Slovence.) Ko so svitli cesar prišli v šolo za sirote v Ljubljani in so videli, da se otroci tudi nemškega jezika učijo, rekli so: „To je prav, da se otroci tudi nemško učijo“. Te cesarjeve besede so nemškutarji brž v svoj voz upregli in kričali po svetu: „Čujte! sam cesar pravijo, da se morajo Kranjci nemško učiti, da se morajo ponemčiti“. Da pa cesar niso tistih misli, kakor nemškutarji, se je kmalo pokazalo. V realki, kjer se vse nemško po-

dučuje razun dveh slovenskih ur v tednu, prašali so cesar, ali se tudi nemški učenci učijo slovenskega jezika? Skrbelo jih je namreč, če bi morda nemški učenci čisto ne zanemarjali slovenščine. Ravno to skrb so svitli cesar pokazali tudi v latinskih šolah, kjer so tudi prašali, ali se nemški učenci kaj učijo slovenščine ali nič? Ko jim ravnatelj g. Šmolej pové, da skoraj vsi nemški učenci prostovoljno obiskujejo poduk v slovenskem jeziku, rekli so cesar: „Tako je prav; obeh jezikov naj se naučijo“. Tudi so se cesar čudili, da slovenski učenci spodnje gimnazije tako dobro nemško znajo, akoravno je poduk večinoma slovenski.

Iz tega je pač jasno razvidno, da cesar želijo, naj bi se učenci v srednjih, to je, latinskih in realnih šolah učili obeh jezikov, ne pa samo nemškega, kakor nemškutarji hočejo. Tudi mi nimamo nič proti temu in nikoli nismo ugovarjali, ako se v srednjih šolah zraven slovenščine tudi nemški jezik uči. Le tega ne pohvalimo, ako se nemščina sili že v malih šolah šestletnim otrokom, ki še svojega maternega jezika prav ne znajo, nemškega pa že celo nič ne razumejo.

Da svitli cesar naš slovenski jezik spoštujejo, pokazali so s tem, ker so več ljudi na Štajerskem in Kranjskem po slovensko ogovorili in se za pozdrav po slovensko zahvalili.

Svitli cesar so pa tudi jasno pokazali, da Slovence zelo obrajtajo. Županu Lipoldu so rekli po slovensko: „Vem, da se smem na Slovence z mirom zanašati“. Ljubljanskega župana so posebej k sebi poklicali in se mu zahvalili za lepi sprejem. Več ko enkrat so gg. županu, deželnemu glavarju in deželnemu predsedniku rekli, da so prav zadovoljni s Slovenci in da niso pričakovali tako slovesnega sprejema in take srčne udanosti, ki jih je do solz ganila. To je resnica. Nemškutarji pa naj se potem lažejo, kakor hočejo.

Kaj dela politika.

Po več mestih bili so zadnje dni nemiri; namreč na Dunaji, v Pešti, v Pragu, v Zagrebu in v Trstu. Na Dunaji so se delavci uprli proti policiji (mestni straži); mnogo delavcev in tudi več stražnikov bilo je ranjenih. V Pešti so mnogim judom pobili okna in zdrobili hišno upravo. V Pragu so hoteli tudi po judih pasti, pa straže so ljudstvo razkropile. V Zagrebu so z uradnij potrgali madjarske grbe; bilo je mnogo ljudi ranjenih; še le vojaška moč je napravila mir. Madjari so zavolj tega hudo jezni na Hrvate, pa Hrvatje so v pravici, ker imajo z Ogersko tako pogodbo sklenjeno, da je uradni jezik na Hrvaškem le samo hrvaški, davkarski nadzornik David pa je naredil proti postavi madjarske napise. On je tedaj v prvi vrsti vseh neredomov kriv. V Trstu so pa Lahoni spet vrgli bombo med veterance, ko je za cesarjev god igrala godba po mestu. Razdraženo ljudstvo je laškim telovadcem vse orodje razbilo. — Cesarski namestnik v Galiciji, grof Potocki, je šel v pokoj; njegov naslednik je pl. Zaleski. — Odrpli so se deželni zbori predarelski, goriški in isterski. V poslednjem hočejo lahoni ovreči volitev Hrvata Štrka, da bi ostali samo štirje slovenski poslanci in bi ne mogli predlogov staviti. —

Nek ogerski list hoče vedeti, da se je zveza Avstrije z Nemčijo na šest let podaljšala. — Na Francozskem gre vse narobe; na znotraj gnjiloba, goljufije, krivice; na zunaj slabost, spletke in nesrečno vojskovanje. — Na Španskem se je na več krajih punt vzdignil zoper kralja; upor se je sicer zažul z vojaško močjo, pod pepelom pa tli naprej. — Rusija se pripravlja na vojsko. Na nemški meji se zbira čedalje več vojakov. Ravno tako pa tudi Prusi (Nemci) utrjujejo svoje meje proti Rusiji. — Srbski in rumunski kralj prideta te dni na Dunaj. — Črnogorski knez je šel v Carigrad. — Anglija ima še zmirom svoje stare težave z irskim otokom. Ircem hoče pomagati, svojih (angleških) graščakov pa tudi noče žaliti. Volk sit pa jagnje celo, to se pač ne vjema!

Gospodarske stvari.

Kako se v trti sladkor (euker) dela.

O tem se bere v časniku „d. p. Landwirth“ to-le:

Sladkor v grozdju je le majhen del vsega sladkorja, ki ga trta rodi. Veči del sladkorja se porabi za druge stvari: za rast korenin in mladik, za zorenje lesa, za dihanje listja in cele trte. Listje zmirom sladkor diha iz sebe. Če je pa listje popolnem doraslo in če je solnce izpostavljeno, potem samo več sladkorja naredi, kakor ga za sebe porabi, tako da deblu sladkor nazaj daje. O deževji pa porabi listje več sladkorja, kakor ga pridela. Listje, ki stoji preveč v senci, porabi več cukra, kakor ga prireja, torej je trti le škodljivo. Zato se mora gledati, da solnce vse listje obsije in ogreje. Mlado listje še ne dela sladkorja, porabi ga pa dosti za rast in dihanje; veliko mladega listja je toraj škodljivo; varuje naj se staro listje.

Grozdje zori s tem, da sladkor na se vleče. Mnogo ga pa tudi izdiha. Kislina v grozdju pride od dihanja (ker sad poteguje zrak v sebe). Kedar grozdje zori, pa vedno slabše diha, zato postaja tudi vedno sladkeje. Da grozdje prej dozori, treba je, da je zemlja pod trto gorka. Zato je slabo, če je pri tleh veliko trave ali lulike, ker ta zemljo hladi; zemlja naj bo solnce izpostavljena, da se bolj ogreje in še po noči trtam gorkoto daje. Trte naj ostanejo blizu tal, ker je zrak pri tleh gorkeji. Gosto listje hladi grozdje, da pozneje dozori; grozdje naj bo tedaj na prostem, ne pa skrito; nekaj mallega sence mu dobro dé, preveč sence mu škoduje.

Kako v Holandiji teleta pitajo.

Nikjer se toliko in tako lepih telet za klanje ne izpita, kakor v Holandiji. Pitajo jih s samim frišnim mlekom in sicer tako: Tele se postavi v take jasli, kjer ima ravno toliko prostora, da se zamore vleči, pa ne toliko, da bi se zamoglo okoli obrniti. Mlada žival dobiva po nekaj soli in vsak dan trikrat čistega, sladkega mleka. Prvih osem dni dobiva po dva litra mleka na dan, osmi dan tri litre, deveti dan štiri litre, in tako vsak dan en liter več, dokler se ne pride do tiste mere, katera žival popolnoma nasiti. Tako se pitajo teleta po tri mesece in potem se mesarjem prav drago prodajo. Jasli, v katerih tele stojijo, se posujejo vsak teden enkrat s suhim peskom, ker pravijo, da je

potem meso bolje. Nekteri gospodar pita po 20—30 telet naenkrat na to vižo. Teletom se ne daje drugega, ko frišno kravje mleko; vsaka reč, ki se mleku primeša, je škodljiva. Meso tako spitanih telet je povsodi lepo belo in trdno; če se pa teletom razun mleka še kaj družega daje, postane meso precej bolj rujavkasto. Mesarji dobro poznajo, če je bilo tele res z mlekom izpitano: kar kožo pod obrvmi in za ustnicami pogledajo; če je ta bela, potem je od mleka; sicer je višnjevkasta.

Za poduk in kratek čas.

Cesar na Slovenskem.

b) v Ljubljani.

Tretji dan, v petek 13. julija, peljali so se cesar ob pol sedmih zjutraj na prostor pod Ljubljano, kjer se vojaki vežbajo (urijo). V vasi Udmatu bil je postavljen lep slavolok. Čakalo je cesarja mnogo kmečkega ljudstva, na čelu župan g. Bavdek. Trideset deklet v črni obleki in belimi pečami na glavi stalo je pri slavoloku, potem č. duhovščina iz fare št. Peter, občinski svetovalci, šolska mladina. Tisočeri „živio!“ donijo cesarju naproti. Cesar velijo voz ustaviti. Župan Bavdek ogovori cesarja v slovenskem jeziku, županova hči pa jim izroči lep šopek. Cesar se zahvalijo vidno ginjeni.

Potem ogledajo cesar vojake in izrečejo svojo zadovoljnost.

Ne daleč od tam je deželna blaznica ali norišnica. Stavba in cela uredba blaznice bila je cesarju po godu. Pred vrati je čakalo spet mnogo ljudi, ki so cesarja navdušeno pozdravili, ko se vrnejo iz zavoda.

Od tod povrnivši se v Ljubljano sprejeli so cesar več proslincev. Deputacija iz Dolenjskega prosila je za dolenjsko železnico, fara št. Mišel za dekliško šolo.

Popoldne so si cesar ogledali novo cerkev presv. Sreca Jezusovega, hranilnico, sirotišnico, Mahrovo šolo in gimnazijo. Tukaj so se začudili, da učenci tako dobro nemško znajo, akoravno je učni jezik v spodnji gimnaziji slovensk. Ko so zvedeli, da se tudi nemški učenci učijo slovenščine, rekli so: „To je prav dobro!“ Ob štirih podali so se cesar na strelišče, ter so dvakrat ustrelili na tarčo. Strelcem so podarili srebern in pozlačen, lepo izdelan vrč, ki je vreden 1000 gld.

Iz strelišča peljali so se cesar k ljudski veselici. To je bilo kaj velikanskega, kar se je tu videlo. Ljudstva se je vse trlo. Panorame, kegljišča, mlaji, strelišča, vrtišča in razne druge reči, posebno pa izvrstne godbe razveseljevale so veselo ljudstvo. Po četrti uri naznani pok možnarjev, da se cesar bližajo! Vse je bilo po konci in pričelo se je radostno gibanje. Tisočeri živio-klici doneli so cesarju naproti. Zdaj se je pričel velikanski sprevod. Naprej je jahalo 30 kmečkih fantov na lepih konjih, ki pa niso bili nič osedlani. S tem so hoteli fantje pokazati, da znajo tudi brez sedla jahati. To so tudi dobro izvršili. — Za njimi so stopale dolenjske garde. Dopadale so vsem. — Za njimi so stopali „sokolovci“, turnerji, pevci, rokodelci in razne družbe iz dežele. — Potem je prišlo

okoli 1000 županov in občinskih svetovalcev, s slovenskimi trakovi na klobukih, skor vsi v irhastih hlačah, visokih škornih in debelimi srebrnimi knofi na baržunastih lajbičih. Bili so pravi kranjski korenjaki in so se vsem močno dopadli. — Za njimi so prišle slavno znane pevke iz Šiške v krasnih pečah. Tudi pevci so bili z njimi, v črnej, posebnjej obleki. — Krakovci so prišli v nekdanjej noši, dolgih suknjah, širokih klobukih, ter predstavljal ribiče. — Tudi „beli“ Kranjci in Kranjce so bili navdušeno pozdravljeni. — Potem so prišli lovci in nosili na hrbtih srne, divje koze, volka in drugo zverino. — Najlepši pa je bil svatovski sprevod. Štirje žrebeci so vozilo „balo“, zadej pa so hodili paroma svatje. — Potem so prišli fanje in dekleta s kmetiskim orodjem. — Potem rudarji, veterani, ognjegasci itd. Še pozno v noč se je ljudstvo razveseljevalo na tem prostoru, ko so bili cesar že davno odšli k pokoju.

O petku je treba še dostaviti, da je bila ob enajstih pri svitem cesarju deputacija „Slov. Matice“, ter jim izročila „Spomenik“ t. j. slavnostno knjigo, ki jo je „Matica“ izdala v spomin tega cesarjevega obiskovanja. Cesar so se zahvalili, in z deputacijo prijazno govorili.

V soboto 14. julija bili so cesar pričujoči, ko se je položil temeljni kamen za Rudolfinum, to bo velika hiša, kjer se bojo shranjevale vse znamenite reči Kranjske dežele. Poslopje bo prišlo na 200.000 gold., in sicer dá Kranjska hranilnica polovico in dežela drugo polovico.

Potem so si cesar ogledali novo hranilnico, Samassovo livarno zvonov, ljudsko kuhinjo, kaznilnico na Gradu; popoldne pa nunsko cerkev in samostan, Činkeljovo tovarno, oskrbnišnico malih otrok, šolo na Cojzovi cesti, tobačno tovarno.

Zvečer je bil obed, h kateremu je bilo povabljenih več slovenskih poslancev in županov.

Med tem pa je bilo celi dan živo gibanje pri ljudski veselici po Tivolskih travnikih. Godba je igrala in ljudje so se razveseljevali na različne načine. Ljudska veselica je trpela še celi drugi dan, v nedeljo do poznega mraka.

Cesar pa so v nedeljo zjutraj šli k tihi meši, ktero so škof brali; potem pa so se odpeljali na Notranjsko.

Smešničar.

Neka stara gospodična, ki se je zmirom bolno delala, pa jej ni nič bilo, nadlegovala je dolgo zdravnika, naj jej kaj zapiše, on pa ni hotel, ker je videl, da je zdrava. Slednjič prosi gospodična: „Pa mi vsaj povejte, kakošnih jedi naj se varujem?“ Zdravnik jej reče: „Ne jejte žaganja in glažovine; tudi ne smete nobenih vil požreti, ker bi vas to v želodec tiščalo.“

Kaj je novega križem sveta?

* Cesarjev rojstni dan se je v Celovci slovesno obhajal. — Velika nesreča je dohitela trg Podkloster. Pogorelo je v noči med veliko Gospojnico in 16. avg. 26 poslopij. Tudi neka ženica je zgorela. Kako je ogenj navstal, se ne ve. Škoda je velika. — Tudi pri zgornji Beli sta dva kmeta po-

gorela. — Novega odvetnika smo v Celovcu dobili v osebi obče priljubljenega gospoda dr. Abuje, rodom Slovenca od Zile. Naj bi bil vsigdar brantelj pravice in iskren zagovornik svojih slovenskih rojakov, ki so slovensčine zmožnega odvetnika v Celovcu že davno pogrešali! — V Fischerringu se je zadušil enoleten otrok v zibeli. — V Pliberce se je osem mesecev star otrok v zibeli tako zasukal, da je prišel z ustmi navzdol in se zadušil. — Ravno tam je šel nedeljski lovec na vidre in je strelil na nekega hlapca, ter ga močno ranil. — Pri Sachsenburgu se je nekemu bajtarju puška raznesla in ga do smrti ranila. Nekega drvjarja pa je vbilo drevo, ki ga je posekal. — Pri Krki je neki deček obstrelil drugega dečka zelo nevarno. Čemu otroku puško v roke?! — V Liesah so na farčo streljali in zadeli natakario v prsi! — Neki rudar v Liesah je prišel med dva „psa“ (taka vozova), ki sta mu nogo zlomila. — V Kapli se je čutil oni teden precejšen potres. — Vlada hoče uravnati strugo Drave na Koroškem. Za to delo se bo potrebovalo 2½ miliona gld.; en milijon hoče država dati, poldrugi milijon pa naj bi zložili dežela in posestniki ob bregovih Drave. S to zadevo se bo pečal Koroški deželni zbor, ki se snide 3. sept. — Zmrznil je neki kmet na planini pri St. Salvatorju. — Okoli Metnice je toča precej škode naredila. — Veliko farno cerkev v Velikovem mislijo popraviti. — Neki dobrotnik je kupil več knjižic „Habsburški rod“ da se razdele med slovenske šolarje na Koroškem. V ta namen smo jih poslali nekterim rodoljubom. — Pri Jerzeru nad Kaplo dobili so žandarje.

* 8. št. „Kresa“ obsega: Luteranci (A. Koder), Pesmi deklečje ljubezni (A. Funtek), Milko Vogrin (dr. Stojan), indijske pravljice (K. Glaser), bosenske zanovetke (R. Perušek), Slovenci in Hrvati v borbi radi investiture (J. Steklasa), Jarnikova zapuščina (J. Scheinigg), Mravlje (J. Koprivnik), J. L. Šmigoe (dr. Jože Pajek), pismo Vrazovo (Jos. Cimperman), Zali (P. St. Š.), drobnosti.

* Kranjski deželni zbor se snide dne 10. sept. — Prevzvišeni škof Juri Štrossmajer mudili so se nedavno v Bledu, kjer so visocega gosta tam bivajoči Slovenci in Hrvatje srčno pozdravili. — Za nove zvonove v Zgoniku podarili so svitli cesar 200 gl. — Na Bledu je bila na cesarjev rojstni dan velika razsvetljava. — Gosp. Mat. Rant, učitelj na Premu, spisal je knjižico: „Opis najnavadnejih sadjereji škodljivih mrčesov“. Knjižica ima tudi podobe. Dobro bo došla sadjerejem. — Občini Podragi so cesar podarili 100 gld. — Dva Ljubljanačana sta zadela 15.000 gld. na ogerske srečke. — V Postojni je umrl posestnik Doksat, značajan rodoljub. — Frančiškanski provincijal odslej ne bo več stanoval v Gerici, ampak v Ljubljani. — Visokorodni g. deželni predsednik Winkler podaril je 200 gold., ljubljanskim revežem.

* („Slovenska Matica“) izda meseca sept. t. l. za l. 1882. in 1883. troje knjig: 1. „Letopis“ za leto 1882/3 z Miklošičevo podobo; 2. „Lovčeve zapiske“, I. del; 3. „Spomenik“. Vsak člen, ki naprej plača 4 gold. letnine za l. 1882 in 1883, dobi po en iztisek vsake teh knjig. Kdor plača samo 2 gld. letnine naprej za leto 1882 ali 1883, dobi samo po en iztisek „Letopisa“ in „Lovčevih zapiskov“, ker Matica „Spomenika“, ki je sam vreden mnogo nad 4 gld., nikomur ne more

dati za 2 gld. Imena tistih členov in poverjenikov, ki do 31. avgusta t. l. ne pošljejo nobene podpore za l. 1882. in 1883, izbrisejo se po §. 3. Matičinih pravil iz imenika Matičinih členov in poverjenikov leta 1882 in 1883. Na upanje Matica knjig dajati ne more.

* Rudarski nemiri v Ostrem so ponehali. — V Sevnici je napravilo „slovensko društvo“ shod, h kateremu je prišlo mnogo kmetov iz tistih krajev. Dr. Vošnjak, dr. Radaj, Lenček in drugi so govorili o različnih kmečkih potrebah. Volilci so izrekli poslancema dr. Vošnjaku in dr. Radaju svojo zahvalo in zaupanje. — Trg Ljutomer podelil je svojemu rojaku prof. Miklošiču častno občanstvo. — Umrl je baron Rudolf Gödel-Lannoy, brat državnega poslanca. — V Obreži pogorelo je pet posestnikov. Škode je 10.000 gld. — Gosp. poslanec dr. Vošnjak je prosil g. poljedelskega ministra grofa Falkenhayna, naj bi pustil spisati „gospodarsko berilo“ za napredovalni gospodarski poduk. Minister je privolil in knjigo zdaj spisuje g. učitelj Kramar. — V Žičah pri Konjicah prikazala se je davica (difteritis, vratna bolezen). Več otrok je že umrlo. — Sinoda (Cerkveni shod) za labudsko škofijo prične se 28. t. m.

* Južnoštajersko hmelnjarsko društvo dobilo je pravico, prirejevati v Žavcu hmelnjarske somnje. Savinski hmelnj se vro hvali in dobro plačuje. — Prvi hmelnjski sejm v Žavcu bo v sredo 5. septembra. Letos pride na sejm kakih 3000 centov hmelnja, drugo leto (1884) ga bo do 6000 centov. Potem bodo v Žavcu hmelnjarski sejmi vsako sredo in saboto mesecev septembra in oktobra; ako pade na sredo ali soboto praznik, bo sejm sledeči dan. Savinski hmelnj se po svoji izvrstnosti sam priporoča. — Konjska dirka bo v Žavcu v nedeljo 2. sept. ob treh popoldne. Za najboljšo dirjače je pripravljenih 12 daril v zlatih. Kdor se boče dirke vdeležiti, mora se poprej oglasiti pri g. Hausenbiehlerji v Žavcu. En dan poprej, 1. sept. je veliko premiranje konj. Premije znašajo 535 gld.

* Goriškemu deželnemu zboru predložila se je postava o pogozdovanju Krasa v pretres. — Tržaški „sokol“ napravil je izlet na Opčino, kjer ga je ljudstvo živo pozdravljalo; vrnivšega se v mesto napadli so lahoni, pa krepko odbiti morali so jo popihati. — Toča pobila je okoli Bolea. Nevihta je bila tako huda, da je veter ruval najmočnejša drevesa. — V deželni odbor goriški so voljeni Tonkli, Abram, Pajer in Gasser. — Goriška gimnazija štela je preteklo šolsko leto 369 učencev, in sicer 151 Slovencev, 137 Lahov in 53 Nemcev. Od kodi se je toliko Nemcev vzelo?

* Čehi zahtevajo, naj bi se uravnali obe deželni reki Vltava in Laba. — Na Dunaji je neki brivec streljal na sebe in svoje tri otroke, ker ga je revščina pregnjala. On in dva otroka bodo umrli za ranami, en otrok je menj nevarno ranjen in bo menda okrevljal.

* V Belgiji imajo dvojne šole: državne, brezverske, katere mnogo denarja stanejo, pa so prazne, ker stariši nočejo svojih otrok pošiljati v take šole, kjer se krščanski nauk ne uči; in pa privatne, katoliške šole, ki so prenapolnjene, akoravno si jih morajo ljudje sami izdržavati. Zdaj ko so liberalci sprevideli, da nihče ne mara za

njih šole, hočejo zopet krščanski nauk upeljati v svoje državne šole.

* Upor ruskih kozakov. Ruski cesar ima mnogo takih vojakov na konjih, da o mirnem času doma polje obdelujejo, o vojski pa se vsi vzdignejo zoper sovražnika. Oboroženi so pa zmirom in imajo tudi svoje konje. Takih kozakov je mnogo vasi ob Donu in ob Uralu. Ime „kozaki“ imajo od tod, ker držijo v svojih konjskih hlevih kozle, katerih smrad vse nadležne muhe iz hlevov prežene. Letos se je v Rusiji prikazalo grozno veliko kobilic. Prišlo je povelje, da naj se kozaki vzdignejo in naj kobilice pokončajo. Kozaki pa niso hoteli iti in so rekli: „Mi smo cesarski vojaki in se radi vojskujemo zoper Turke in druge neverce. Zoper kobilice pa mi nismo postavljeni“. Ataman (hauptman) skliče na to 800 kozakov in jih jame zmirjati. Kozaki ga pa zgrabijo in ga vržejo skozi okno. Viši poveljnik kozakov knez Svjatopolk Mirski pa je bil modrejši, je svoje ljudi z lepo besedo pregovoril, in na to so se vzdignili in pokončali kobilice. Tisti ataman pa, ki je kozake razžalil, bil je odstavljen.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Za provizorje gredó č. g. Fišnaler Franc od Sv. Krví v Št. Danijel na Zili; č. g. Miklav Verban iz Spodnj. Dravberga v Slovenji Šmihel; č. g. Bader Ign. iz Milstata v Reichenavsko Šmarjeto in č. g. Hain Jož. iz Šmarjete v Št. Urh blizu Trga. Č. g. Jandl Jan. je prestavljen iz Št. Danijela za kaplana v Milstat in začasno bota pomagala č. g. Kubica Jož., dosedanji kaplan v Nemški Kaplji, v Št. Vidu, in dosedanji kaplan v Motnici č. g. Pfohl Jož. v Kraighu. Pastirsko službo so nastopili: č. g. Krainer Jernej kot kaplan v Motnici; č. g. Kotnik Franc kot kapl. v Spodnj. Dravbergu; č. g. Korhon Jakob, kot kaplan v nemški Kaplji in Krištof Andrej kot kaplan v Kotarčah. Č. g. Jetmar Slavoljub, fajmošter v Mohličah, je zaradi bolehnosti stopil v stalni pokoj in Mohliško faro mora zaradi pomanjkanja duhovnov oskrbovati sosedni župnik v Galiciji. č. g. Ledvinko Alojzij. — Do 7. septemb. t. l. so razpisane fare: Št. Vid, Kotarče in Sveče.

Odvetnik Dr. Matija Abuja

oznanja, da je svojo

odvetniško pisarno

v hiši družbe sv. Mohora št. 4 na benediktinskem trgu v Celovcu otvoril.

Sprememba stanovanja.

P. n. častiti duhovščini naznanjam, da sem se preselila v hišo Höffererjeve gostilne „Erzherzog Johann“ na Starem trgu. Zahvalim se za dosedajno zaupanje in prosim še nadaljnih naročil na kolarije in barete.

Z visokim spoštovanjem

Marija Schorn.

Loterijske srečke

Gradec	63	80	22	23	39
Trst	39	3	9	85	10

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žal. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	3 78	3 95	3 65	3 66	3 80	3 95	3 70	3 69								
Rž	2 63	2 55	2 55	2 79	2 59	2 75	2 90	2 59								
Ječmen . . .	2 53	2 40	2 50	2 88	2 15	2 50	2 40	2 16								
Ajda	2 63	2 60	—	2 74	—	—	—	2 59								
Oves	1 53	1 35	1 45	1 52	1 40	1 60	1 70	1 50								
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—								
Ber	5 6	—	—	5	5 50	—	5 50	5 12								
Turšica . . .	2 61	3 20	2 50	2 74	—	2 80	3	2 56								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	4	—	4 50	—	—	—	—	—								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								

Na mernike (80 litrov) se plača v Celovci: pšenica po 6 gl. 8 kr., rež 4 gold. 20 kr., oves 2 gold. 50 kr., ječmen 4 gold. — kr., turšica 4 gold. 15 kr., hajda 4 gold. 30 kr., ber (kaša) 8 gold. 10 kr., krompir 1 gold. 40 kr. V primeri s cenami v zadnjem listu se vidi, da so padle cene pšenice, reži in kaše. Nasprotno pa se je meso zopet podražilo. Kilo govedine stane v Celovcu že 56 do 60 kr. Pravijo, da primanjkuje pitane živine; posebno hudo tožijo Dunajčani zavoljo dragine mesa. Teleče in svinjsko meso po 70 kr., suha svinjina 90 kr., špeh frišen 80 kr., prekajen 82 kr., mast 88 kr., maslo 1 gold. 12 kr., puter 1 gl. kilogram. Drva so po 80 do 1 gold. 10 kr. kvadr. meter. Seno 2 gl. 50 kr. do 2 gl. 95 kr., slama 1 gl. 60 kr. do 1 gl. 95 kr. sto kil. Sadej lepo kaže.

Živinski somnji na Koroškem meseca septembra.

1. septembra v Ladingu pri Wolfsbergu;
2. „ v Pliberce, Škofličah, v Reichenau;
7. „ v Blatnici na planini;
10. „ pri Jezeru nad Kaplo, v Liesingu, v Št. Jakobu pri Rožece, v Sovodnji;
11. „ v Lieseregg;
15. „ v Mühlendorfu;
17. „ v Trebnem, Velikovecu in v Št. Janžu pri Mostecu;
19. „ v Beljaku;
20. „ v Rennwegu;
21. „ v spod. Dravbregu, v zgornji Beli, v Dellach pri Kočah;
22. „ v Sovodnji;
24. „ v Doljah, v Št. Štebnu pri Šmohoru, v Mauthen, v Šmihelu pri Pliberku, v Grabstanju in v Radentheinu;
25. „ Arijah;
27. „ Weissbriach;
29. „ Waldensteinu in Št. Pavlju (oboje v labudski dolini), v Pusarnici (konjski somenj), v Metnitzu, v Svincu (Eberstein), v Rožece in v Greifenburgu.